

علوم انسانی - اجتماعی از بحران تا بومی سازی: انتقادات و راهکارها

دکتر شهلا باقری^۱

چکیده

علوم انسانی در حیطه موضوعی خود، فهم معمای انسان، تشخیص مسائل و ارائه طرحی برای رفع گرفتاری او را بر عهده دارد. دانش پژوهی معاصر نشان می دهد که علم، خود یک پدیده فرهنگی و انسانی است و در آثار و نگارگری های علمی ما، پیام های ارزشی وجود دارد و این پیامها با بر چسب هایی که به آنها می زنیم و شیوه ای که تحقیقات خود را هدایت می کنیم، خود را نشان می دهد. در این مقاله پس از طرح مساله بحران در علوم انسانی معاصر و در رشته های مختلف علمی نظیر روانشناسی، جامعه شناسی، برنامه ریزی درسی، علوم سیاسی، علوم ارتباطات و زیر مجموعه های مربوط، به ضرورت سامان بخشیدن به حرکتی جدید در این عرصه پرداخته شده است و تعریض راه مطالعات انتقادی را نقطه عزیمت مطلوبی برای بومی کردن علوم اجتماعی دانسته ایم. در این

---

۱. عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت معلم

۷۰ علوم انسانی بومی - دینی

راستا به طرح برخی نکات عمده انتقادی از دیدگاه‌های مختلف در مبانی و مبادی علم مدرن پرداخته‌ایم. در گام بعدی به لزوم نظریه پردازی و تولید علم بومی در علوم انسانی و اجتماعی پرداخته شده و لوازم و خطوط عمده چنین ضرورتی ترسیم شده است. در انتها در دو سطح سخت افزاری و نرم افزاری به ارائه پیشنهادها در دو حوزه صف و ستاد (دانشگاه‌ها و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: علوم انسانی، بحران هویت، بومی سازی، علوم اجتماعی، تحقیقات.